

VRAŽDY V POHRANIČÍ

Kriminální případy
z let 1927-1956

EMIL HRUŠKA

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

Obsah

O vraždách a pohraničí	7
Vražda v serpentínách	11
Cesta do nebe.....	55
Vražda ve Vysoké Štole.....	65
Smrt profesora Lessinga	83
Vraždy a Tři Sekery.....	99
Horor na samotě Hüttenberg.....	123
Desperát	133
Letec a smrt	149
Sekera a opasek	161
Tragédie v Pastvinách.....	179
Kolik je tam neznámých mrtvých?	203

Nevím, nevím, nevím...

Po stručné rekapitulaci předchozího dne procesu přistupuje předseda soudu k dalšímu Maierovu výslechu. Probírány jsou výstřely, které padly údajně po prudké hádce mezi manželi, kdy poslední ranou byl Maier zasažen do stehna. Jak k tomu došlo? Maier neví.

„Ty výstřely přece nemohly přijít z nebe!“ říká předseda s lehce postřehnutelnou ironií.

„Nevím, byl jsem velmi rozrušen. Nemohu si vzpomenout. Nemohu říct ano, ani ne,“ odpovídá Maier.

„Není přece jen možné, že jste střílel vy sám, že vaše ruka spočinula na spoušti pistole?“

„Nemohu říct ani ano, ani ne.“

„Tak aspoň připustte, že je to možné,“ zvýší předseda hlas.

„Možné to je, ale nemohu říct ano.“

Předseda je z Maierových absurdních odpovědí podrážděn. Musí však zůstat nad věcí, být klidný a dostát svému slibu z úvodu přelíčení.

„Musím vás upozornit, že celá stavba vaší odpovědnosti se otřásá. Je nad veškerou pochybnost, že vaše usmrcená choť měla po celou dobu té události na pravé ruce silnou palcovou rukavici, takže vůbec nemohla manipulovat s pistolí.“

„K tomu nemohu nic říct. Nevylučuji žádnou možnost. Ale já jsem byl natolik rozrušen, že jen vím, že jsem strhnul ruku své manželky, v níž měla zbraň. Jak vše probíhalo, nemohu říct.“

„Vypověděl jste přece, že po prvním výstřelu se vaše žena zhroutila,“ říká předseda soudu naléhavě. „Pokud je to pravda, a my na základě shodných znaleckých posudků víme, že každý ze střelných zásahů byl takového druhu, že zasažená už nemohla vypálit proti sobě druhou ránu, pak jste musel přinejmenším druhou ránu vypálit vy.“

„Je to možné, ale nemohu říct ano ani ne.“

„Nemyslete si, že přivodíte klid své duši tím, že teď musíte nést poslední následek.“

„Pane prezidente, já jsem tak zdrcen, že bych bez dalšího řekl vše, pokud bych měl co říct.“

„Takový dojem nemám.“

„Všechno je proti mně,“ říká Maier třesoucím se hlasem. „Pokud bych svoji ženu zastřelil, nesl bych následky. Se vším, co mám, jsem tak jako tak vyřízen.“

„Nechci vás přimět k doznání, protože na to nemám právo. Ale jsem nucen celou věc co nejvíce objasnit, a pokud je pohled na ni tak zřejmý, jako v tomto případě, musím vám ještě jednou položit tuto otázku: Připouštíte, že je možné, že v rozrušení jste druhou ránu vystřelil vy?“

Předseda soudu pak praví, že projektil nalezený na silnici dokazuje, že druhý výstřel musel padnout proti už ležícímu nebo skloněnému tělu. Ukazuje Maierovi fotografické snímky střelných kanálů v mozku jeho manželky. Maier je očividně rozpačitý.

„Nevymyslel jste si ten román, který jste vyprávěl, už předem? Proč jste utekl od své těžce zraněné ženy?“

„Jako lékař jsem přece sám nemohl nic udělat.“

„Ale utéct byste neměl!“

„Já jsem přece nevěděl, že je smrtelně zraněna.“

„Tak jste tedy utíkal k Metkovi, ačkoliv jste nevěděl, že vaše choť je smrtelně zraněna, nevrátil jste se hned k ní, nýbrž jste si lehl na most přes Kosí potok! A tady jste měl za blázny rolníky, kteří přispěchali na pomoc, a když se vás ptali, kde leží vaše žena, ukázal jste na opačnou stranu! Nikoli, obžalovaný, vy jste byl tehdy posedlý jen jedním přáním, ukrýt pistoli, která by vás mohla prozradit!“

„Jen jsem chtěl zakrýt skandál,“ hlesne Maier.

Dochází na tristní rodinné vztahy Maierových.

„Podle výpovědí svědků jste se svou ženou špatně zacházel,“ praví předseda.

„Můj tchán je vším vinen!“ volá vzrušeně Maier. „Byli jsme šťastni. Tchán a tchýně však vstoupili do našeho života!“

„Nenapadejte svého tchána. Váš otec se pokoutně vyptával, jak by se dali podplatit četníci a porotci. Svou ženu jste měl dokonce vláčet za vlasy.

„To je lež. Jen jsem do ní strčil!“

„Tak, že padla na zem. Vaše malé dítě mi bylo nabídnuto jako svědek toho, že jste v noci svou ženu opakovaně bil!“

„To je jedna z intrik proti mně!“

„Řekl jste, že jste byl zdrcen špatnými rodinnými vztahy.“

„Ano, totálně zdrcen.“

„Nepřemýšlel jste o rozháranosti svého manželství, když jste se autem vraceli z Mariánských Lázní do Černošína, kdy vaše žena údajně znovu a znovu začínala, a nenechal jste se tím strhnout?“

„Ne, pane dvorní rado!“

Tak a podobně to jde až do pátku 9. října 1931 za neutuchajícího, ba stále rostoucího zájmu veřejnosti, neboť blíží se finále a vítěz soudního klání jasný není.

Josef Maier fascinuje nikoli svým veskrze průměrným zjevem, nýbrž svým chováním před soudem a porotou, tím, jak nezlomně trvá na svém, ač se to vlastně všem zdá být pošetilým, ba absurdním, tváří v tvář předkládaným věcným a logickým argumentům vyšetřovatelů a soudních znalců. A objevují se otázky, nejen vyslované v anonymním publiku, ale artikulované též konkrétním tiskem německým i českým: Není možné, že ten Maier je nevinný? Vždyť se podívejte, jak urputně zapírá a nedá se přesvědčit ani argumenty nejsilnějšími, doslova betonovými! Není to přinejmenším divné?

Senzace v soudní síni

Toho dne, tedy 9. října, se v soudní síni odehraje senzace. Doslova a do písmene. Dochází totiž na výslech svědkyně, osmapadesátileté Marie Gollerové z Černošína; tisk poznamenal, že „její posměšně zkřivený obličej nedával tušit, že bude vypovídat tak inteligentně

a pohotově“. Je svědkyní obhajoby a prohlašuje, že pan doktor Maier je velmi řádný a dobrosrdečný muž.

„Na Černošínsku se teď říká, že druhého takového už nedostaneme!“

„Jaká byla paní Maierová?“ ptá se předseda soudu.

„Byla holt moc mladá a k němu drzá,“ říká Gollerová.

„Jak drzá?“

„Jednou jsem slyšela, jak paní Maierová říká svému muži: Hovno tomu rozumíš, proto všichni chodí za Dr. Wolfem.“

Gollerová dále líčí, jak jednou přišla za Dr. Maierem a musela dlouho sedět v čekárně.

Tu si k ní přisedla paní doktorová. Protože byla rozrušená, ptala se jí Gollerová, co se stalo.

„U nás se přihodilo velké neštěstí,“ řekla prý paní Maierová. „Můj muž je velmi dobrosrdečný, ale od vyrovnání s mým bratrem je velmi nervózní, stydím se až k smrti.“

„No a pak řekla, že se zastřelí! To nesmíte udělat, už jen kvůli svým dětem.“

„Moje děti jsou zajištěny. Mám životní pojištění a peníze dostanou moji chlapi,“ měla říct tehdy paní Maierová.

A kdy že to bylo? Svědkyně rázně odpovídá: „Bylo to dva dny před tím neštěstím, v pondělí 26. ledna!“

„A neříkala snad paní Maierová také, že jejímu muži jde jen o peníze?“ pokládá předseda soudu sugestivní otázku, již trestní řízení obecně zapovídá. Ale soudní síň ji pohltí bez vzrušení a Gollerová sděluje: „To bylo jindy. Tehdy paní Maierová řekla: Nevím, co mám dělat. Můj muž stále nadává na mé příbuzné, že kvůli nim přišel o peníze. Šla jsem za svými rodiči a ti mi řekli, že se mám nechat rozvést...“

Potom se předseda soudu zajímá o pana Maiera staršího, otce obžalovaného. Má proto vážný důvod. Maier senior se totiž vehementně snaží ze zákulisí zasahovat do procesu, samozřejmě ve prospěch svého syna. Avizovaná senzace se kvapem blíží.

„Přišel za vámi někdy po smrti paní Maierové starý pan Maier?“ ptá se JUDr. Dostál svědkyně Gollerové.

„Ano, mluvila jsem s ním. Počátkem března jsem byla v čekárně MUDr. Wolfa. Bylo tam hodně lidí a mluvilo se o MUDr. Maierovi a jeho nebohé ženě. Řekla jsem tehdy, že doktor Maier je dobrý muž a že můžu uvést mnohé v jeho prospěch. Následující pondělí nebo úterý za mnou přišel starý pan Maier a řekl mi, že dostal dopis, kde stojí, že jsem byla u doktora Wolfa, kde se mluvilo o Maierovi a jeho ženě. Pisatel dopisu žádal starého pana Maiera, ať jde za mnou, že mu všechno povím.“

„Kdo napsal ten dopis?“

„To se neví. Byl to anonymní dopis.“

„A řekla jste mu něco? Tedy starému panu Maierovi?“

„Ano, řekla jsem mu, že jsem slyšela, jak se paní Maierová vyjadřovala, že chce skončit s životem. Že vezme revolver a zastřelí se. Rozhovor se starým Maierem netrval ani deset minut.“

„Kdy paní Maierová řekla, že má života dost?“

„No přece toho 26. ledna, jak už jsme řekla, dva dny před tím neštěstím.“

„Proč jste tuto důležitou výpověď neučinila hned poté, co byl Dr. Maier zatčen?“

„Řekla jsem si, lidé povídají, že to udělal a moje sdělení neudělá velký dojem.“

„Proč jste to neřekla aspoň četníkům?“

„Nevěděla jsem, že tam lze jít a ohlásit to.“

„Ale v čekárně lze klábosit!“ zvyšuje hlas předseda soudu a obrací se na porotu: „Dějí se vůbec pozoruhodné věci! Já jsem dnes dostal také anonymní dopis, údajně z pražského listu *Prager Tagblatt*, a také prokurátor a obhájce dostali anonymní dopisy!“

JUDr. Dostál pak čte zprávu četnictva, podle níž je Marie Gollero-vá osobou nevěrohodnou, která se nabídla jako svědek v domnění, že z toho bude něco mít. Bylo zjištěno, že koncem března nebo

začátkem dubna tohoto roku poslala doporučený dopis Maierovi staršímu, v němž mu napsala, že Anni Maierová údajně zvažovala spáchání sebevraždy. Maier senior pak tento dopis ukázal jistému obchodníkovi s uhlím v Plané u Mariánských Lázní a řekl, že dopis předá svému příteli JUDr. Tutzauerovi, který je obhájcem jeho syna.

Předseda soudu udeří na Gollerovou: „Četnictvo tvrdí, že to byl starý Maier, kdo vás požádal, abyste mu napsala dopis, ve kterém by stálo, že v ordinaci Dr. Wolfa jste vyprávěla, že paní Maierová před vámi prohlásila, že má života dost a zastřelí se. Objednal si starý Maier u vás takový dopis?“

„Ne, to není pravda!“ křičí Golllerová. „Tohle nemůže nikdo říct! Ten dopis jsem napsala sama od sebe, protože... Protože lidi tolik žvanili!“

Předseda soudu nechává přečíst onen dopis, který mu poskytl obhájce.

„Johannu Maierovi v Sinzendorfu
Pane Maiere!

Dozvěděla jsem se, že pan Dr. Maier má být vrahem své ženy. Nemohu tomu věřit. Byla jsem často na ošetření u pana Dr. Maiera a často také přítom, když se se svou ženou hádal. Vím mnoho o tom, co těmto sporům předcházelo. 26. ledna jsem byla u pana Dr. Maiera kvůli své nemoci. Protože byl právě delší dobu pryč, paní Maierová mi mnohé vyprávěla a řekla mi: Paní Gollerová, u nás se ještě stane velké neštěstí. Můj muž je dobrosrdečný. Ale od té doby, co udělal vyrovnání s mým bratrem, je nervózní. Tolik se musím stydět. Už nechci dál žít. Vezmu revolver a zastřelím se. Řekla jsem paní Maierové, že to nesmí udělat. Musí ušetřit své dvě děti. Řekla: O moje děti je postaráno. Mám životní pojištění, peníze dostanou chlapci. Paní doktorová byla tehdy velmi rozrušena.“

Předseda soudu na Gollerovou: „Tento dopis jste napsala bez jakékoli výzvy?“

„Zcela dobrovolně a bez nátlaku.“

O slovo se přihlásí obhájce Dr. Tutzauer:

„To přece už vypověděla svědkyně Tlustá, že paní Maierová měla sebevražedné úmysly. Chci udělat ještě jeden krok vpřed. Mám také anonymní lístek, kterým je Maier senior vyzván k návštěvě Gollerové. Tento lístek je datován 7. 3. Přikládám jej ke spisu.“

Předseda soudu nato porovnává tento anonymní lístek s dopisem, který poslala Gollerová starému Maierovi. Mlčí. Prohlíží obě písemnosti znovu a znovu, pak je ukazuje státnímu zástupci a porotcům. Nato vyslovuje závažné podezření: Rukopis písemností je identický! Ze svého křesla se zvedá státní zástupce a žádá, aby Marie Gollerová byla zajištěna a předvedena před vyšetřujícího soudce pro podezření z falešné výpovědi, neboť přinejmenším zamlčela, že napsala oba anonymní listy.

„Prohlašuji vás za zatčenou,“ praví JUDr. Dostál. „Budete postavena před soud pro falešnou svědeckou výpověď!“ (Předešleme, že devětapadesátiletá vdova Marie Gollerová bude po pár měsících odsouzena k trestu půlročního vězení s podmínkou na dva roky...)

Ale to není všechno. Státní zástupce prohlašuje, že z předložených spisů vyplývá, že otec obžalovaného, tedy starý Maier, poslal jednomu zdejšímu vězeňskému dozorci dopis, kterým jej prosil, aby mu umožnil ilegální korespondenci se synem. Samozřejmě pod příslibem mlčenlivosti.

„K tomuto dopisu je připojen takzvaný moták pro doktora Maiera. Dozorce samozřejmě splnil svou povinnost a vše předal prezídiu krajského soudu,“ říká JUDr. Dostál.

„Trestní řízení proti otci obžalovaného bylo už zahájeno,“ konstatuje státní zástupce.

„Starý otec v přílišné lásce k svému synovi bohužel značně překročil hranice přípustného,“ soudí předseda soudu.

Toto konstatování ještě potvrzuje svědek Franz Pichl, vysloužilý četnický strážmistr. Pichl uvádí, že když jednoho červnového dne postával před soudní budovou, oslovil jej neznámý muž – jak se pak

ukázalo, byl to starý Maier – a vyptával se ho, jak by se mohl dostat neoficiálně k porotcům a soudcům; prý by chtěl těmto pánům jen říci dobré slovo a poprosit je, aby rozsudek byl pro jeho syna příznivý...

Skončily výslechy svědků. Předseda soudu předvolává ještě jednou před vynesením rozsudku obžalovaného MUDr. Josefa Maiera. Naposled se pokouší jej přimět, aby se přiznal ke svému činu. Ale Maier pokračuje ve své hře, která je absurdní, pro někoho hloupá až běda, pro jiného pozoruhodná, v každém případě však přinášející Maierovi ovoce v podobě pochybností, vyslovovaných tiskem, a sympatií, sdílených v publiku. Takže se naposled odehrává to, co už tady bylo.

„Cítím se být nevinný,“ říká Maier.

„Když byla vaše žena tak rozčilená, byl jste vy rovněž?“ ptá se JUDr. Dostál.

„Ano.“

„Když byla vaše žena rozčilená tak, že po vás vystřelila, jak říkáte, nemohl byste udělat to samé?“

„Ne.“

„Nemohlo mezi vámi být něco takového, že vaše rozrušení bylo tak velké, že jste nevěděl přesně, co se stalo?“

„Ano, ale já vím, že své ženě jsem nic neudělal.“

„Tu druhou ránu přece nemohla vypálit!“

„To netvrdím. Druhý výstřel musel vyjít při zápasu.“

„Musíme vše dopodrobna objasnit!“

„Kdybych svou ženu zavraždil, nestál bych tady. Sám bych se zastřelil.“

„Kdy vás přes rozrušení napadla ta věc s větví?“

„Právě proto, že jsem byl rozrušen, mě ta hloupá věc napadla. Kdybych chtěl svou ženu zavraždit, neudělal bych to takovým hloupým způsobem. Tolik chytrosti mi snad přiznáte, že bych to udělal jinak. Mohl jsem to přece udělat tak, že by na mě nepadlo podezření.“

„Tomu odporuje vaše vymyšlení báchorek.“

„Já vím, že jsem si těmi báchorkami velmi uškodil.“

„Taky jste to přepadení potřeboval proto, abyste dostal těch 400 000 korun,“ zasahuje do výslechu státní zástupce.

„Ach, tak to myslíte!“ říká užasle Maier. „Mohl jsem přece předstírat autonehodu!“

„Byl jste během své desetileté lékařské praxe někdy u soudu jako znalec?“ ptá se předseda soudu.

„Ne.“

„Pane doktore, co rozumíte pod smrtelným výstřelem?“

„Výstřel, který okamžitě působí smrt.“

„Pane doktore, jsou tím míněny minuty nebo sekundy?“

„Na to nelze odpovědět pouhým ano, nebo ne. Může se třeba stát, že se zastřelím a revolver budu pak ještě držet v ruce.“

„Může mrtvý se svými rukama něco dělat?“

„Ne, nemůže už dělat nic.“

„Nyní k tomu druhému výstřelu. Mohla dát vaše žena ještě tento výstřel?“

„Sama ne.“

„Musel by u toho být ještě někdo druhý. A velmi pozoruhodná je i dráha střely.“

„Práli jsme se přece!“

„Však zůstává otázka, kdo jí přivodil druhou střelnou ránu?“

„Existuje mnoho možností, ale já nemohu uvést ani jednu... Já vím, kam pan dvorní rada míří, ale nemohu nic říct, protože nic nevím,“ krčí rameny Maier.

Nato říká soudní znalec policejní rada Dohlenschall:

„Obě rány tedy vyšly při potyčce. Prosím, vysvětlete mi, jak se levá ruka vaší ženy dostala do její kapsy?“

„To nevím, ale vysvětlete mi, proč někteří svědci viděli mou ženu před autem a jiní tvrdili, že měla levou ruku v kapse a mrtvola byla vedle vozu?“ reaguje vzrušeně Maier.

Znalec major Byczanský se Maiera ptá:

„Proč jste odstranil nábojnice z auta?“

„Nemyslel jsem na to, ale náhodou jsem je uviděl.“

„A proč jste nevzal patrony?“

„Ty byly venku a já jsem nechtěl příhodu z venku zastírat.“

„Hledal jste nábojnice?“

„Ne.“

Předseda soudu zklamaně praví:

„Celé ty čtyři dny vám chci pomoci, abyste ulevil svému svědomí!“

„Mně už na tom nezáleží, ztratil jsem svůj majetek, moje žena je pryč, děti se mi odcizily, já už v životě nic nečekám. Mohl bych vám přece všechno říct, kdybych byl vinen!“ říká hlasitě a vzrušeně Maier.

„Můžete tvrdit, že vaše žena na vás úmyslně vystřelila?“

„Na to je těžké odpovědět. Třeba mě chtěla jen vystrašit.“

„Není možné, že výstřel vyšel neúmyslně?“

„Ano, ale já to nevím.“

„Sám jste přece připustil možnost, že druhý výstřel vyšel při potyčce za vašeho spolupůsobení.“

„Ano, ale já to nevím.“

ANO, ALE JÁ TO NEVÍM!!!

ANO, ALE JÁ TO NEVÍM!!!

ANO, ALE JÁ TO NEVÍM...

Snaha JUDr. Dostála se míjí účinkem a jeho slova tají ve žhavé Maierově mysli...

Rozsudek

Rozsudek je vynesен v sobotu dne 10. října 1931 večer. Soudní budovu obléhají stovky lidí, přítomní novináři, a že jich je hodně, jsou nervózní až běda, neboť řeší, jak jej z tohoto provinčního pohraničního města co nejrychleji po vyhlášení sdělí svým redakcím.

Emil Hruška

Vraždy v pohraničí

**Kriminální případy
let 1927–1956**

Návrh přebalu Lukáš Tuma.

Redakce Stanislav Tumis.

Fotografie archiv autora, Emil Hruška, Michaela Voláková.

Edice Victima, svazek 8.

Vydalo Nakladatelství Epoque, s. r. o.,
Kaprova 12, 110 00 Praha 1, v roce 2018
jako svou 657. publikaci.

V tomto souboru vydání první, 216 stran.

Sazbu a litografii provedlo studio Prestig.

Vytiskly Těšínské papírny, s. r. o.

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

Knihy Nakladatelství Epoque můžete zakoupit
u svého knihkupce nebo si je lze objednat:
písemně na adrese: Kaprova 12, 110 00 Praha 1 – Staré Město,
telefonicky na čísle: 224 810 353,
e-mailem na adrese: objednavky@epocha.cz,
na internetové stránce: www.epocha.cz